

तां देवतापित्रतिथिक्रियार्थामन्वययौ मध्यम सर्गः २
लोकपालः । वभौ च सा तेन सतां मतेन श्रद्धेव
साक्षाद्विधिनेपपन्ना ॥ १६ ॥ स पल्ललोत्तीर्णवराह
यूथान्यावासवृक्षोन्मुखवर्हिणानि । ययौ मृगाध्या
सितशादलानि श्यामायमानानि वनानि पश्यन्
॥ १७ ॥ आपीनभारोदहनप्रयत्नाद्गृष्टिर्गुरुत्वाद
पुषोनरेन्द्रः । उभावलञ्चक्रतुरञ्चिताभ्यां तपोव
नावृत्तिपथं गताभ्यां ॥ १८ ॥

तामिति । राजा तां धेनुं अनुजगाम किं राजा मध्यमलो
कस्य रक्षकः किं धेनुः देवताश्च पितरश्च अतिथयश्च इति
देवतापित्रतिथयः तेषां या क्रिया सा प्रयोजनं यस्याः सा तां
पुनः तेन राज्ञा सा धेनुः शुशुभे यथा विधिना उपपन्ना युक्ता
साक्षात् श्रद्धेव किं राज्ञा सज्जनानां मतेन प्रियेण ॥ १६ ॥
स इति । स राजा वनानि पश्यन्सन् ययौ किं वनानि पल्ललेभ्यः
अल्पसरोवरेभ्यः उत्तीर्णानि निर्गतानि वराहाणां शूकराणां
वृन्दानि येषु तानि पुं किं आवासवृक्षेषु उन्मुखावर्हिणः
मयूराः येषु तानि पुं किं मृगैराश्रितानि हरित्तृणानि येषु
तानि पुं किं श्यामवदाचरन्ति ॥ १७ ॥ आपीनेति । तपोवना
नामागमनस्य पन्थानं गताभ्यां गमनाभ्यां करणाभ्यां सा धेनुः
दिलीपश्च तौ उभौ अलञ्चक्रतुः भूषितवन्तौ गृष्टिः एकवार
प्रसूता कस्मात् आपीनस्य योभारस्तस्योदहने प्रयत्नात् राजा
कस्मात् वपुषः शरीरस्य गृहत्वात् किं ताभ्यां पूजिताभ्यां ॥ १८ ॥